

საქართველოს პრეზიდენტის მიერ დამტკიცებულია 1997 წლის 6 მარტს

შეთანხმება

საქართველოს რესპუბლიკასა და ირანის ისლამურ რესპუბლიკას შორის
ინვესტიციების ურთიერთწახალისებისა და დაცვის შესახებ

პრეამბულა

საქართველოს რესპუბლიკის მთავრობა და ირანის ისლამური რესპუბლიკის მთავრობა, შემდგომში „მონაწილე მხარეებად“, წოდებულნი,

ორი ქვეყნის ურთიერთმომგებიანი ეკონომიკური თანამშრომლობის გაძლიერების სურვილით;

ერთი მონაწილე მხარის ინვესტორის მეორე მონაწილე მხარის ტერიტორიაზე ინვესტიციების განხორციელებისათვის ხელსაყრელი პირობების შექმნისა და შენარჩუნების მიზნით;

ერთი მონაწილე მხარის ინვესტორების მიერ მეორე მონაწილე მხარის ტერიტორიაზე განხორციელებული ინვესტიციების ხელშეწყობისა და დაცვის აუცილებლობის გათვალისწინებით,

შეთანხმდნენ შემდგომე:

მუხლი 1 განსაზღვრებანი

ამ შეთანხმების მიზნებისათვის:

ა) ტერმინი „ინვესტიცია“, მოიცავს ყველა სახის აქტივს, სახელდობრ, მოძრავ და უძრავ ქონებას, ასევე მათთან დაკავშირებულ უფლებებს, როგორცაა გირაო, იპოთეკა, ყადაღის დადება და უსუფრუქტი;

ბ) აქციებს ან კომპანიებში მონაწილეობის ნებისმიერ სახეს;

გ) უფლებებს ფულის მოთხოვნაზე ან ეკონომიკური ღირებულებების მქონე ნებისმიერ ოპერაციაზე;

დ) უფლებებს ინტელექტუალურ საკუთრებაზე, უფლებებს სამრეწველო საკუთრებაზე, როგორცაა პატენტი, დამხმარე მოწყობილობების მოდელები, სამრეწველო ნახაზები ან მოდელები, სავაჭრო ან სამომსახურეო ნიშნუები, სავაჭრო სახელები, ნოუ-ჰაუ და გუდვილი;

ე) ნატურალური რესურსების ძიების, ამოღების და გამოყენების უფლებები, ისევე როგორც სხვა საქმიანი უფლებები, მინიჭებული კანონით, კონტრაქტით ან უფლებამოსილი პირის მიერ კანონის შესაბამისად გამოგანილი გადაწყვეტილებით,

ტერმინი „ინვესტორი“, რომელიც მონაწილე მხარის მიმართებაში ნიშნავს:

ფიზიკურ პირებს, რომლებიც ამ მონაწილე მხარის კანონების შესაბამისად ითვლება მის მოქალაქედ;

იურიდიულ პირებს, რომლებიც ამ მონაწილე მხარის კანონების მიხედვით არიან დაფუძნებულნი, აქვთ მთავარი ოფისი და ახორციელებენ ეკონომიკურ საქმიანობას ამ მონაწილე მხარის ტერიტორიაზე და ახორციელებენ ინვესტირებას მეორე მონაწილე მხარის ტერიტორიაზე;

ტერმინი „შემოსავალი“, ნიშნავს დაშვებული ინვესტიციებისაგან მიღებულ და განსაკუთრებით მოიცავს, თუმცა ამით არ შემოიფარგლება, მოგებას. თანხების, კაპიტალის შემოსავლებს, დივიდენდებს, როიალტს და ჰონორარებს.

ტერმინი „ტერიტორია“, ნიშნავს თითოეული მონაწილე მხარის ტერიტორიას მიმდინარე სივრცეს, აგრეთვე კონკრეტულ შელფს და განსაკუთრებულ ზონას, იმდენად, რამდენადაც მოცემული სახელმწიფოები ავრცელებენ მათზე სუვერენულ უფლებებს ან იურისდიქციას საერთაშორისო ნორმების შესაბამისად.

მუხლი 2

ინვესტიციების ხელშეწყობა

თითოეული მონაწილე მხარე წაახალისებს და შეუქმნის ხელშემწყობ პირობებს ფიზიკურ და იურიდიულ პირებს მეორე მონაწილე მხარის ტერიტორიაზე ინვესტიციების განხორციელებისათვის.

მუხლი 3

ნებართვა ინვესტირებისაგის

თითოეული მონაწილე მხარე მიიღებს მეორე მონაწილე მხარის ინვესტიციების ინვესტიციებს თავის ტერიტორიაზე თავისი კანონებისა და წესების შესაბამისად.

როდესაც მონაწილე მხარე მიიღებს თავის ტერიტორიაზე ინვესტიციას, ის გასცემს ყველა აუცილებელ უფლებას ასეთი ინვესტირების სათანადო რეალიზაციისათვის.

მუხლი 4

ინვესტიციების დაცვა

ერთი მონაწილე მხარის ინვესტიციები, რომლებიც მოქმედებენ მეორე მონაწილე მხარის ტერიტორიის ფარგლებში ან უკანასკნელის კანონებისა და წესების მიხედვით, სარგებლობენ მეორე მონაწილე მხარის სრული სამართლებრივი წესებით და სასურველი პირობებით, რომელიც იქნება არანაკლებ ხელშემწყობი, და პირობებით, რომელსაც იღებს მისი ან ნებისმიერი მესამე ქვეყნის ინვესტიორი ანალოგიურ სიტუაციაში.

თუ მონაწილე მხარე ანიჭებს განსაკუთრებულ უპირატესობებს მესამე ქვეყნის ინვესტიორებს, გამომდინარე თავისუფალი ეკონომიკური ზონის ან საბაჟო კავშირებიდან, საერთო ბაზრის, ან მსგავსი რეგიონალური ორგანიზაციის დაარსების შესახებ შეთანხმებიდან, ან ორმაგი დაბეგვრის თავიდან აცილების შესახებ შეთანხმებიდან, ეს არ დაავალდებულებს მას მიანიჭოს მსგავსი უპირატესობები მეორე მონაწილე მხარის ინვესტიორებს.

მუხლი 5 ექსპროპრიაცია და კომპენსაცია

ერთი მონაწილე მხარის ინვესტორის ნებადართული ინვესტიციები არც ერთი მონაწილე მხარის მიერ არ იქნება ექსპროპრიირებული. ნაციონალიზებული ან პირდაპირად თუ არაპირდაპირად გოლფასოვან ღონისძიებებს დაქვემდებარებული. გარდა საზოგადოებრივი ინტერესების განხორციელებისას და არადისკრიმინაციულ საფუძველზე კანონის შესაბამისად დაუყონებლივ, ეფექტური და სამართლიანი კომპენსაციის სანაცვლოდ.

ინვესტიციის ექსპროპრიაციისათვის კომპენსაციას შეესაბამება ექსპროპრიირებული ინვესტიციის ღირებულება უშუალოდ ექსპროპრიაციის ღონისძიებების განხორციელებამდე ან მისალოდნელი ექსპროპრიაციის განხორციელების ღონისძიებების ოფიციალურად აღიარების მომენტამდე, რომელიც მოხდება უფრო ადრე. იგი უნდა იყოს ეფექტურად გამოყენებადი და თავისუფლად გრანსფერებადი.

მუხლი 6 ზარალი

ერთ-ერთი მონაწილე მხარის მიერ მეორე მონაწილე მხარის ტერიტორიაზე განხორციელებული ინვესტიციებისათვის მიყენებულ ზარალს, გამოწვეულს შეიარაღებული კონფლიქტის, რევოლუციის, საგანგებო მდგომარეობის ან აჯანყების ან სხვა მსგავსი მოქმედების შედეგად კომპენსაციასთან, რესტიტუციასთან და ანაზღაურებასთან მიმართებაში მეორე მონაწილე მხარე მიანიჭებს არანაკლები ხელშეწყობის რეჟიმს, ვიდრე რეჟიმს, რომელსაც იგი ანიჭებს თავის ან ნებისმიერი მესამე ქვეყნის ინვესტორებს.

მუხლი 7 რეპატრიაცია და გრანსფერტი

თითოეული მონაწილე მხარე გასცემს უფლებას ინვესტიციებთან დაკავშირებული ნებისმიერი გრანსფერტი განხორციელდეს თავისუფლად და უმიზეზოდ დაყოვენების გარეშე როგორც თავის ტერიტორიაზე, ისე მის გარეთ. ასეთი გრანსფერტი მოიცავს:

- შემოსავლებს;
- შემოსავლებს, მიღებულს ინვესტიციების მთლიანი ან ნაწილობრივი გაყიდვისაგან ან ლიკვიდაციისაგან;
- ინვესტიციებთან დაკავშირებული სესხებიდან გამომდინარე ანაზღაურებებსა და

გადახდილ პროცენტებს;

ჯამაგირებს, ხელფასებს და სხვა გასამრჯელოებს, რომლებიც მიიღება ერთი მონაწილე მხარის მოქალაქის მიერ მეორე მონაწილე მხარის ტერიტორიაზე განხორციელებულ ინვესტიციებთან დაკავშირებული სამუშაოს შესრულებისათვის;

ინვესტიციებთან დაკავშირებული დავებიდან გამომდინარე გადახდებს.

ტრანსფერები დაუყონებლივ უნდა იქნას გადაყვანილი კონვენტირებად ვალუტაში ტრანსფერის განხორციელების დღეს არსებული ძირითადი გაცვლითი კურსის მიხედვით.

მუხლი 8 სუბროგაცია

თუ ერთი მონაწილე მხარის ინვესტორის ნებადართული ინვესტიციები დამღვეულია არაკომერციული რისკისაგან ამ მონაწილე მხარის მიერ დანიშნული სააგენტოს მიერ კანონით განსაზღვრული სისტემის მიხედვით, მეორე მონაწილე მხარე სცნობს დამზღვევის ნებისმიერ სუბროგაციას, რომელიც გამომდინარეობს სადამზღვევო შეთანხმების პირობებიდან.

ასეთ დამზღვევს არა აქვს უფლება განახორციელოს ინვესტორისათვის მინიჭებულისაგან განსახვავებული უფლებები.

დავები მონაწილე მხარესა და ასეთ დამზღვევს შორის, რომელიც იქნება კერძო ან სამთავრობო კომპანია, გადაწყდება შესაბამისად სიგუაციისდა მიხედვით ამ შეთანხმების მე-11 ან მე-12 მუხლების დებულებების მიხედვით.

მუხლი 9 უფრო ხელსაყრელი პირობები

ამ შეთანხმებაში აღნიშნული პირობების მიუხედავად გამოიყენება უფრო შეღავათიანი პირობები, რომელზეც შეთანხმდნენ ან შეთანხმდებიან ერთ-ერთი მონაწილე მხარე და მეორე მონაწილე მხარის ინვესტორები.

მუხლი 10 ვალდებულებების დაცვა

თითოეული მონაწილე მხარე გასცემს მტკიცე გარანტიებს მეორე მონაწილე მხარის ინვესტორის ინვესტიციების წინაშე აღებული ვალდებულებების დაცვის შესახებ.

მუხლი 11 მონაწილე მხარესა და ინვესტორს შორის წამოჭრილი დავა

თუ მონაწილე მხარესა და ერთ ან მეტ ინვესტორს შორის წარმოიშვება დავა ინვესტიციებთან დაკავშირებით, მონაწილე მხარე და ინვესტორი (ინვესტორები) უპირველეს ყოვლისა შეეცდებიან მის გადაჭრას კონსულტაციებისა და მოლაპარაკებების გზით.

თუ მონაწილე მხარე და ზემოხსენებული ინვესტორი (ინვესტორები) ვერ მიაღწევენ შეთანხმებას დავის წამოჭრიდან ექვსი თვის განმავლობაში, მაშინ დავა

გადაწყდება ერთ-ერთი მონაწილე მხარის (შესაბამისი კანონებისა და წესების მიხედვით) ან ინვესტორის (ინვესტორების) მოთხოვნის საფუძველზე სამი წევრისაგან შემდგარ საარბიტრაჟო სასამართლოში.

ერთ-ერთი მონაწილე მხარე ან ინვესტორი (ინვესტორები), რომელმაც დაიწყო საარბიტრაჟო პროცესი საარბიტრაჟო მოთხოვნით დანიშნავს თავის არბიტრს. თუ მონაწილე მხარე ან ინვესტორი (ინვესტორები) არ დანიშნავს თავის არბიტრს არბიტრაჟის ჩატარების მოთხოვნიდან 30 დღის განმავლობაში, აღნიშნული არბიტრი დაინიშნება, სიგუაციის მიხედვით მონაწილე მხარის ან ინვესტორის (ინვესტორების) მოთხოვნის საფუძველზე მუდმივმოქმედი საარბიტრაჟო სასამართლოს გენერალური მდივნის მიერ.

თუ მეორე არბიტრის დანიშნიდან 60 დღის განმავლობაში ორივე არბიტრი ვერ შეთანხმდება თავმჯდომარის არჩევაზე, მაშინ ეს უკანასკნელი, ერთ-ერთი მონაწილე მხარის ან ინვესტორის (ინვესტორების) მოთხოვნის საფუძველზე, დაინიშნება მუდმივმოქმედი საარბიტრაჟო სასამართლოს გენერალური მდივნის მიერ.

საარბიტრაჟო სასამართლოს თავმჯდომარე ყოველთვის იქნება დანიშვნის მომენტიდან ორივე მონაწილე მხარესთან დიპლომატიური ურთიერთობების მქონე მესამე ქვეყნის მოქალაქე.

არბიტრაჟი იხელმძღვანელებს UNCITRAL-ის წესებით.

არბიტრაჟის ადგილი განისაზღვრება მონაწილე მხარეების მიერ. თუ მხარეები ვერ შეთანხმდებიან ადგილის შესახებ თავმჯდომარის დანიშნიდან ერთი თვის განმავლობაში, მაშინ არბიტრაჟის ადგილი იქნება პარიზი.

საარბიტრაჟო სასამართლოს გადაწყვეტილებები საბოლოოა და სავალდებულოა მონაწილე მხარეებისათვის და ინვესტორისათვის (ინვესტორებისათვის).

მუხლი 12

მონაწილე მხარეთა შორის დავის გადაჭრა

მონაწილე მხარეთა შორის ამ შეთანხმების განმარტების ან გამოყენების გამო წამოჭრილი დავის შემთხვევაში მონაწილე მხარეები უპირველეს ყოვლისა ეცდებიან გადაჭრან იგი კონსულტაციებისა და მოლაპარაკებების საფუძველზე.

იმ შემთხვევაში, თუ მონაწილე მხარეები ვერ მიაღწევენ შეთანხმებას დავის წამოჭრის მომენტიდან თორმეტი თვის განმავლობაში, მაშინ ეს უკანასკნელი მათი შესაბამისი კანონებისა და წესების გათვალისწინებით, ერთ-ერთი მონაწილე მხარის მოთხოვნის საფუძველზე გადაწყდება სამი წევრისაგან შემდგარ საარბიტრაჟო სასამართლოში.

მონაწილე მხარე, რომლის საარბიტრაჟო მოთხოვნითაც გაიმართება საარბიტრაჟო სასამართლო, დანიშნავს თავის არბიტრს, და თუ მეორე მონაწილე მხარე არ დანიშნავს თავის არბიტრს საარბიტრაჟო სასამართლოს მოწვევის დღიდან 30 დღის განმავლობაში, მაშინ საარბიტრაჟო სასამართლოს მოწვევის ინიციატორი მონაწილე მხარის მოთხოვნის საფუძველზე არბიტრს დანიშნავს საერთაშორისო საარბიტრაჟო სასამართლოს პრეზიდენტს.

თუ მეორე არბიტრის დანიშნიდან 60 დღის განმავლობაში ორი არბიტრი ვერ შეთანხმდება თავმჯდომარის არჩევაზე, ეს უკანასკნელი ერთი-ერთი მონაწილე მხარის მოთხოვნის საფუძველზე დაინიშნება საერთაშორისო საარბიტრაჟო სასამართლოს პრეზიდენტის მიერ.

თუ ამ მუხლის მე-3 და მე-4 პარაგრაფებში აღნიშნული შემთხვევების დროს, საერთაშორისო საარბიტრაჟო სასამართლოს პრეზიდენტი რაღაც მიზეზის გამო ვერ ასრულებს ხსენებულ ფუნქციას, ან ის ერთ-ერთი მონაწილე მხარის მოქალაქეა, მაშინ დანიშნებს გააკეთებს საერთაშორისო საარბიტრაჟო სასამართლოს ვიცე პრეზიდენტი და თუ ეს უკანასკნელი რაღაც მიზეზის გამო ვერ ასრულებს ხსენებულ ფუნქციას, ან ის ერთი-ერთი მონაწილე მხარის მოქალაქეა, მაშინ დანიშნებს გააკეთებს საერთაშორისო საარბიტრაჟო სასამართლოს შემდგომი ყველაზე უფროსი წევრი, რომელიც არ იქნება არცერთი მონაწილე მხარის მოქალაქე.

მონაწილე მხარეებს შორის სხვაგვარი შეთანხმების არ არსებობის შემთხვევაში საარბიტრაჟო სასამართლო თვითონ აწესებს დავის პროცედურას და ჩაგარების ადგილს.

საარბიტრაჟო სასამართლოს გადაწყვეტილებები საბოლოოა და სავალდებულოა მონაწილე მხარეებისათვის.

მუხლი 13 ძალაში შესვლა

თითოეული მონაწილე მხარე დიპლომატიური არხების მეშვეობით შეაგყობინებს მეორე მონაწილე მხარეს შეთანხმების ძალაში შესვლისათვის აუცილებელ შიდა კონსტიტუციური პროცედურების დასრულების შესახებ.

შეთანხმება ძალაში შედის მონაწილე მხარეთაგან უკანასკნელის მიერ მეორე მონაწილე მხარის შეგყობინების თარიღიდან.

მუხლი 14 მოქმედების ვადა და შეწყვეტა

ეს შეთანხმება ძალაში რჩება 10 წლის ვადაში და დარჩება ძალაში მანამ სანამ არ შეწყდება ამ მუხლის მე-2 პარაგრაფის მიხედვით.

თითოეულ მონაწილე მხარეს შეუძლია შეწყვიტოს ეს შეთანხმება თავდაპირველი ათწლიანი პერიოდის ამოწურვისას ან ამის შემდეგ ნებისმიერ დროს მეორე მონაწილე მხარისათვის ერთი წლით ადრე გაგზავნილი წერილობითი შეგყობინების საფუძველზე.

იმ ინვესტიციების მიმართ, რომლებიც განხორციელებულია ან მიღებულია ამ შეთანხმების შეწყვეტის მომენტამდე, იმოქმედებს ამ შეთანხმების ყველა დანარჩენი მუხლების დებულებების შეთანხმების შეწყვეტის მომენტიდან შემდგომი ათწლიანი პერიოდის განმავლობაში.

ამისათვის, შესაბამისი მთავრობების მიერ სათანადო უფლებამოსილებით აღჭურვილი პირები ხელს აწერენ ან შეთანხმებას.

შესრულებულია თბილისში ორ ეგზემპლარად 1995 წლის 26 სექტემბერს (1374 წლის მეჭრის თვის მე-4 დღე) ქართულ, სპარსულ და ინგლისურ ენებზე, ამასთან ყველა გექსტს თანაბარი ძალა აქვს. გექსტის ახსნა-განმარტებასთან დაკავშირებული უთანხმოების შემთხვევაში უპირატესობა მიენიჭება ინგლისურ გექსტს.

საქართველოს რესპუბლიკის მთავრობის სახელით

ირანის ისლამური რესპუბლიკის მთავრობის სახელით

ოქმი

საქართველოს რესპუბლიკასა და ირანის ისლამურ რესპუბლიკას შორის ინვესტიციების ურთიერთწახალისებისა და დაცვის შესახებ შეთანხმების ხელმოწერისას მონაწილე მხარეები შეთანხმების ზოგიერთი გერმინის განმარტების მიზნით შეთანხმდნენ აგრეთვე შემდეგ პუნქტებზეც, რომლებიც წარმოადგენენ შეთანხმების განუყოფელ ნაწილს.

საქართველოს რესპუბლიკის შემთხვევაში გერმინი „ინვესტიცია“, რომელიც ნახსენებია შეთანხმების 1-1 მუხლში და აგრეთვე სხვა მუხლებშიც, ნიშნავს საქართველოს რესპუბლიკის ტერიტორიაზე ირანის ისლამური რესპუბლიკის ინვესტიციების მიერ განხორციელებულ ყველა ინვესტიციას უცხოური ინვესტიციების შესახებ საქართველოს რესპუბლიკის კანონის და მასთან დაკავშირებული კანონქვემდებარე აქტების შესაბამისად ან იმ კანონებისა და კანონქვემდებარე აქტებისა შესაბამისად, რომლებიც შეცვლიან შემოსხნებულ კანონსა და კანონქვემდებარე აქტებს .

ირანის ისლამური რესპუბლიკის შემთხვევაში გერმინი „ინვესტიცია“, რომელიც ნახსენებია შეთანხმების 1-1 მუხლში და აგრეთვე სხვა მუხლებშიც, ნიშნავს მხოლოდ იმ ინვესტიციას, რომელიც მიღებული და რეგისტრირებულია ირანის ისლამური რესპუბლიკის ტერიტორიაზე ირანში უცხოური ინვესტიციების მოზიდვისა და დაცვის შესახებ კანონისა და წესების შესაბამისად ან იმ კანონებისა და წესების შესაბამისად, რომლებიც შეცვლიან აღნიშნულ კანონსა და წესებს.

ირანის ისლამური რესპუბლიკის ტერიტორიაზე საქართველოს რესპუბლიკის ინვესტიციების ინვესტიციების მიღება და რეგისტრაცია წარმოადგენს „ნებართვის სერთიფიკატს“, გაცემის მეშვეობით, რომელიც წარმოადგენს ეკონომიკური ურთიერთობებისა და ფინანსთა სამინისტროს, ირანის ინვესტიციების ეკონომიკური და ტექნიკური დახმარების ორგანიზაციის ან მისი შემცვლელი ორგანიზაციების მიერ გაცემულ სპეციალურ დოკუმენტს, რომელიც ადასტურებს, რომ ინვესტიცია ნებადართული იქნება უცხოურ ინვესტიციებთან დაკავშირებული ირანის ისლამური რესპუბლიკის კანონებისა და წესების შესაბამისად.

„ნებართვის სერთიფიკატი“, შეიძლება განსაზღვრავდეს კონკრეტულ პირობებს, რომელთა შესაბამისადაც მიღებული იქნება ინვესტიცია. ის ინვესტიციები, რომლებზეც არ იქნება გაცემული „ნებართვის სერთიფიკატი“, არ ისარგებლებენ შეთანხმებიდან გამომდინარე დაცვითა და უპირატესობით.

მონაწილე მხარეები ყოველი კონკრეტული შემთხვევისათვის შეიძლება შეთანხმდნენ იმის შესახებ, რომ ერთი მონაწილე მხარის ინვესტორების ის ინვესტიციები, რომლებიც მიღებული იქნება მეორე მონაწილე მხარის ტერიტორიაზე შეთანხმების ძალაში შესვლის მომდენგამდე, ასევე ისარგებლებენ შეთანხმების დებულებებში მოცემული დაცვითა და უპიტიარესობებით.

შესრულებულია თბილისში ორ ეგზემპლარად 1995 წლის 26 სექტემბერს (1374 წლის მეჭრის თვის მე-4 დღე) ქართულ, სპარსულ და ინგლისურ ენებზე, ამასთან ყველა ტექსტს თანაბარი ძალა აქვს. ტექსტის ახსნა-განმარტებასთან დაკავშირებული უთანხმოების შემთხვევაში უპირატესობა მიენიჭება ინგლისურ ტექსტს.

საქართველოს რესპუბლიკის მთავრობის სახელით

ირანის ისლამური რესპუბლიკის მთავრობის სახელით